

Sygn. akt III Ca 56/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion – Hajduk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 czerwca 2022 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Budowlano-Handlowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko Skarb Państwa – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Z.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 16 grudnia 2021 r., sygn. akt VIII C 405/21

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda 7417 (siedem tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,**
- 2. oddala apelację w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Magdalena Balion – Hajduk

Sygn. akt III Ca 56/22

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z 16 grudnia 2021 roku w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Budowlano-Handlowe (...) spółki z o.o. S. uzgodnił treści ksiąg wieczystych prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Zabrze w ten sposób że:

- nakazał wykreślić z działu IV księgi nr (...):

- hipotekę przymusową zwykłą na kwotę 402.589,80 zł wpisaną na rzecz Skarbu Państwa – Urzędu Skarbowego w Z.,
- hipotekę przymusową zwykłą na kwotę 72.049,28 zł wpisaną na rzecz Skarbu Państwa – Urzędu Skarbowego w Z.,
- hipotekę przymusową na kwotę 41.249,04 zł wpisaną na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z.;

- nakazał wykreślić z działu IV nr (...):

- hipotekę przymusową zwykłą na kwotę 402.589,80 zł wpisaną na rzecz Skarbu Państwa – Urzędu Skarbowego w Z.,
- hipotekę przymusową zwykłą na kwotę 72.049,28 zł wpisaną na rzecz Skarbu Państwa – Urzędu Skarbowego w Z.,
- hipotekę przymusową na kwotę 34.120,76 zł wpisaną na rzecz Skarbu Państwa – Urzędu Skarbowego w Z..

Sąd zasądził ponadto od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.817,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód Przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowe (...) spółka z o.o. S. jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości gruntowej objętej księgą wieczystą nr (...) oraz współwłaścicielem nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...). W dziale IV każdej z ww. księgi wieczystej widnieją wpisy hipotek przymusowych ustanowionych na rzecz Skarbu Państwa - Urzędu Skarbowego w Z. tytułem zobowiązań podatkowych powoda.

Podstawą wpisu hipoteki przymusowej zwykłej na kwotę 402.589,80 zł (w księdze wieczystej (...) i w księdze wieczystej nr (...)) były tytuły wykonawcze: (...) z dnia 22 czerwca 2005 r. (obejmujący należności z tytułu podatku od towarów i usług za okres od czerwca 1998 r. do czerwca 1999 r.), (...) z dnia 22 czerwca 2005 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych PIT 4 za okres od czerwca 1998 r. do stycznia 2000 r.) oraz CIT/1997 z dnia 22 czerwca 2005 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 1997), a także wniosek Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 18 lipca 2005 r.

Podstawą wpisu hipoteki przymusowej zwykłej na kwotę 72.049,28 zł (w księdze wieczystej (...) i w księdze wieczystej nr (...)) był tytuł wykonawczy (...) z dnia 14 lipca 2010 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2009) oraz wniosek Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 27 października 2010 r.

Podstawą wpisu hipoteki przymusowej na kwotę 41.249,04 zł w księdze wieczystej (...) był tytuł wykonawczy (...) z dnia 18 maja 2012 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2011) oraz wniosek Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 13 czerwca 2013 r.

Podstawą wpisu hipoteki przymusowej na kwotę 34.120,76 zł w księdze wieczystej (...) były tytuły wykonawcze: (...) z dnia 16 września 2009 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za czerwiec 2008 r.), (...) z dnia 9 września 2010 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za luty 2009 r., za maj 2009 r. oraz za czerwiec 2009 r.) oraz (...) z dnia 31 maja 2011 r. (obejmujący należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2010), a także wniosek Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 13 czerwca 2013 r.

Pismem z dnia 8 marca 2021 f. powód zwrócił się do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z wnioskiem m.in. o wykreślenie hipotek przymusowych na kwoty: 402.589,80 zł, 72.049,28 zł, 41.249,04 zł oraz 34.120,76 zł; ewentualnie o wydanie zaświadczenia o przedawnieniu roszczeń objętych wpisem w księdze wieczystej. W odpowiedzi Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. wskazał, że hipoteki prawomocnie wpisane po dniu 1 stycznia 2003 r. są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie zostaną wykreślone przed uregulowaniem zobowiązań zabezpieczonych na nieruchomościach. Zdaniem organu podatkowego do przedawnienia zobowiązań podatkowych nie doszło, wobec czego brak podstaw do wykreślenia hipotek ustanowionych po dniu 1 stycznia 2003 r.

Sąd Rejonowy, uwzględniając powództwo uznał, że doszło do wygaśnięcia zobowiązania podatkowego na skutek przedawnienia.

Zgodnie z art. 70 § 1 o.p. zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Przepis art. 70 § 8 o.p. stanowi z kolei, że nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym, jednakże po upływie terminu przedawnienia zobowiązania te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu.

Wprowadzony do ustawy z dniem 1 stycznia 2003 r. przepis art. 70 § 8 o.p. ma identyczne brzmienie jak wcześniej obowiązujący przepis art. 70 § 6 o.p., który został uznany za niezgodny z Konstytucją wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r., SK 40/12 (OTK-A 2013/7/97).

Sąd Rejonowy powołał stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 października 2013 r. (SK 40/12) w którym Trybunał wyjaśnił, że choć zakwestionowany przepis art. 70 § 6 o.p. od 1 stycznia 2003 r. nie miał już zastosowania do nowych zabezpieczeń należności podatkowych z uwagi na utratę mocy obowiązującej, to zawarta w nim norma prawna została powtórzona i rozszerzona (o zastaw skarbowy) w art. 70 § 8 o.p. Ten ostatni przepis nie był wprawdzie formalnie przedmiotem orzekania, lecz w sposób oczywisty mają do niego odpowiednie zastosowanie te same zastrzeżenia konstytucyjne, które zostały podniesione w wyroku. Trybunał wskazał, że z punktu widzenia Konstytucji, podczas kontroli podatkowej nie jest dozwolone ani uzależnianie terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych od tego, w jaki sposób zostały one zabezpieczone, ani dopuszczenie do sytuacji, w której zobowiązania tak wyodrębnionej kategorii podatników nigdy się nie przedawniają. Zdaniem Trybunału uzasadnia to konieczność podjęcia przez ustawodawcę pilnych działań zmierzających do wyeliminowania z systemu prawnego art. 70 § 8 o.p.

Sąd Najwyższy natomiast w wyroku z dnia 17 marca 2016 r., V CSK 377/15 (OSNC 2016/12/148) orzekł, że jeżeli Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność określonego przepisu ustawy z Konstytucją, to sąd może odmówić zastosowania w rozpoznawanej sprawie identycznie brzmiącego przepisu tej ustawy. Sąd Najwyższy wyjaśnił przy tym, że niezgodność z Konstytucją dotyczy określonej normy prawnej, którą przepis wyraża, a nie jednostek redakcyjnych, pełniących wyłącznie rolę porządkującą wewnątrz aktu prawnego, w którym się znajduje. Powinnością ustawodawcy jest przepis ten z ustawy usunąć wraz z ogłoszeniem wyroku Trybunału, gdyż w przeciwnym wypadku doszłoby się do wniosku o możliwości dowolnego zmieniania numeracji przepisów w ustawach, np. w razie tworzenia tekstu jednolitego i omijania w ten sposób (nie wykonywania) wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Za zbędną powinno się uznać potrzebę powtórnego rozpatrywania przez Trybunał zgodności, tym razem art. 70 § 8 o.p. z Konstytucją, skoro przepis ten, co do kwestii, z powodu której orzeczona została jego niekonstytucyjność, się nie zmienił.

Sąd Rejonowy podzielił to stanowisko wskazując, że przepis art. 70 § 8 o.p. bez najmniejszych wątpliwości jest przepisem sprzecznym z Konstytucją, skoro posiada on tę samą treść co wcześniej obowiązujący przepis art. 70 § 6 o.p. Nie można zatem wywodzić skutków prawnych z ewidentnie sprzecznego z Konstytucją art. 70 § 8 o.p. Konsekwencją tego stanowiska jest przyjęcie, że doszło do przedawnienia zobowiązań podatkowych wynikających z tytułów wykonawczych (...) z dnia 22 czerwca 2005 r., (...) z dnia 22 czerwca 2005 r., CIT/1997 z dnia 22 czerwca 2005 r., (...) z dnia 14 lipca 2010 r., (...) z dnia 18 maja 2012 r., (...) z dnia 16 września 2009 r., (...) z dnia 9 września 2010 r. oraz (...) z dnia 31 maja 2011 r.

Zgodnie z art. 59 § 1 pkt 9 o.p. zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek przedawnienia, a zgodnie z art. 94 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2204) wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą wygaśnięcie hipoteki, chyba że z danego stosunku prawnego mogą powstać w przyszłości kolejne wierzytelności podlegające zabezpieczeniu.

Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego oznacza zatem, że upada hipoteka, które to zobowiązanie zabezpiecza. Tym samym powództwo jest zasadne.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu w kwocie 12.817 zł złożyły się: opłata sądowa od pozwu- 2.000,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika działającego w imieniu powoda w kwocie 10.500,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

Pozwany w apelacji zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

-naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 70 § 8 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotecę przez uznanie, że wygaśnięcie zobowiązania oznacza, że upada hipoteka pomimo, że wg art. 70 § 8 ustawy ord.pod. nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką, jednakże po upływie terminu przedawnienia zobowiązania te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki, a Trybunał Konstytucyjny nie stwierdził w sentencji wyroku niekonstytucyjności tego przepisu,

-naruszenie § 2 w związku z § 5 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie przez ich niezastosowanie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 10 800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, podczas gdy w sprawie o usunięcie niezgodności między treścią księgi wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym stawka minimalna wynosi 50 % stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.

Pozwany wniosł o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztami procesu.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji nie były pomiędzy stronami sporne i Sąd odwoławczy w całości je podziela jako znajdujące odzwierciedlenie zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy w całości podziela również rozważania prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, a także podziela stanowiska Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego powołane przez Sąd pierwszej instancji.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 marca 2016 r. sygn. V CSK 377/15 jeżeli Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność określonego przepisu ustawy z Konstytucją, to sąd może odmówić zastosowania w rozpoznawanej sprawie identycznie brzmiącego przepisu tej ustawy. Niezgodność z Konstytucją dotyczy określonej normy prawnej, którą przepis wyraża, a nie jednostek redakcyjnych, pełniących wyłącznie rolę porządkującą wewnątrz aktu prawnego, w którym się znajduje. Powinnością ustawodawcy jest przepis ten z ustawy usunąć wraz z ogłoszeniem wyroku Trybunału, gdyż w przeciwnym wypadku doszłoby się do karkołomnego wniosku o możliwości dowolnego zmieniania numeracji przepisów w ustawach, np. w razie tworzenia tekstu jednolitego i omijania w ten sposób (nie wykonywania) wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Za zbędną powinno się uznać potrzebę powtórnego rozpatrywania przez Trybunał zgodności, tym razem art. 70 § 8 o.p. z Konstytucją, skoro przepis ten, co do kwestii, z powodu której orzeczona została jego niekonstytucyjność, się nie zmienił. Jeżeli niezgodność przepisu z Konstytucją jest w związku z rozpoznawaną sprawą oczywista i ocena taka ma dodatkowe poparcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził uprzednio niezgodność z Konstytucją przepisu o takim samym brzmieniu, jak zawarty w obowiązującej ustawie, to sąd może nie zastosować tego przepisu w rozpoznawanej sprawie ze względu na jego niezgodność z Konstytucją.

Podkreślenia wymaga, że cytowany wyrok Sądu Najwyższego dotyczy dokładnie tych samych norm prawnych, które były przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie bowiem z art. 70 § 8 ustawy ordynacja podatkowa nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym, jednakże po upływie terminu przedawnienia zobowiązania te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu. Art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej stanowi zaś, że zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek przedawnienia.

Regulacja prawna art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej o takim samym brzmieniu jak obecnie obowiązujący art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, który ma jedynie szerszy zakres, bo przewiduje brak przedawnienia także w wypadku należności zabezpieczonych zastawem skarbowym, był przedmiotem postępowania przed Trybunałem

Konstytucyjnym, który w wyroku z dnia 8 października 2013 r. sygn. SK 40/12 uznał, że art. 70 § 6 ustawy Ordynacja podatkowa 1, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę także na treść obecnie obowiązującego art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, co do którego Trybunał nie mógł wydać wyroku, gdyż nie był objęty skargą konstytucyjną.

Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, że posiadanie majątku i jego forma (nadająca się do założenia hipoteki przymusowej lub nie) najczęściej nie ma związku z genezą zobowiązania podatkowego - stosowanie tej instytucji nie jest bowiem zastrzeżone dla należności z tytułu podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych w związku z nabyciem przedmiotu hipoteki, podatku spadkowego od odziedziczonej nieruchomości albo podatku dochodowego z tytułu najmu nieruchomości, lecz może służyć wykonaniu wszystkich bez wyjątku zobowiązań podatkowych zabezpieczanych na podstawie ordynacji podatkowej (np. podatku akcyzowego). Trybunał Konstytucyjny nie widzi również powodu tego, że akurat to właściciele nieruchomości mieliby dożywotnio odpowiadać za należności podatkowe.

Trybunał stwierdził, że granice dla działań prawodawczych wyznaczają zasady, wartości i normy konstytucyjne, które zabraniają tworzenia instytucji pozornych, niesprawiedliwych, nadmiernie ograniczających prawa podatnika oraz podważających jego zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Wyraźnie więc trzeba zastrzec, że warunków tych nie spełniałoby rozszerzenie zasad przewidzianych w zaskarżonym przepisie (a obecnie zawartych w art. 70 § 8 ordynacji podatkowej) na wszystkie należności, które w toku kontroli podatkowej zostały zabezpieczone w jakikolwiek sposób. Taka operacja nie doprowadziłaby bowiem do zrównania sytuacji wszystkich podatników (w dalszym ciągu przedawniałyby się zobowiązania podatkowe osób nieposiadających żadnego majątku), z których część byłaby "dożywotnimi" dłużnikami państwa. Tego typu rozwiązania należy w świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego ocenić jako niedopuszczalne.

Ponadto choć zakwestionowany przepis od 1 stycznia 2003 r. nie miał już zastosowania do nowych zabezpieczeń należności podatkowych z uwagi na utratę mocy obowiązującej, zawarta w nim norma prawna została powtórzona i rozszerzona (o zastaw skarbowy) w art. 70 § 8 ordynacji podatkowej. Ten ostatni przepis nie był wprawdzie formalnie przedmiotem orzekania (nie stanowił bowiem podstawy ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie skarżącej), lecz w sposób oczywisty mają do niego odpowiednie zastosowanie te same zastrzeżenia konstytucyjne, które zostały podniesione w niniejszym wyroku. Z punktu widzenia Konstytucji, podczas kontroli podatkowej nie jest dozwolone ani uzależnianie terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych od tego, w jaki sposób zostały one zabezpieczone, ani dopuszczenie do sytuacji, w której zobowiązania tak wyodrębnionej kategorii podatników nigdy się nie przedawniają. Uzasadnia to konieczność podjęcia przez ustawodawcę w ramach realizacji niniejszego wyroku pilnych działań zmierzających do wyeliminowania z systemu prawnego art. 70 § 8 ordynacji podatkowej z przyczyn wskazanych wyżej.

Stanowisko to zostało wielokrotnie powtórzone w orzecznictwie sądów administracyjnych. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 29 sierpnia 2017 r. sygn. II FSK 2048/15 orzekł, że wprawdzie stwierdzona niekonstytucyjność dotyczy art. 70 § 6 o.p. w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., jednak analogiczna treść tego przepisu w obecnie obowiązującym art. 70 § 8 o.p. powoduje niekonstytucyjność wtórną tego ostatniego. Przepis oceniony jako niekonstytucyjny, nie może zostać uznany za zgodną z prawem podstawę rozstrzygnięcia spraw podatkowych oraz podstawę ich kontroli przez sądy administracyjne; ponadto - nie może stanowić podstawy prawnej wszczynania i kontynuowania postępowań podatkowych.

W innym wyroku z dnia 30 marca 2017 r. sygn. II FSK 562/15 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że jeżeli przepis art. 70 § 8 o.p. stanowiący o tym, że zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką nie ulegają przedawnieniu jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP powoduje, że tak zabezpieczone zobowiązania przedawniają się na ogólnych zasadach określonych w art. 70 o.p. W przypadku zobowiązań podatkowych egzekwowanych w oparciu o Ustawę z 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wygaśnięcie takiego

zobowiązania wskutek przedawnienia stanowi samoistną przesłankę do umorzenia postępowania egzekucyjnego niezależnie od tego, czy zostało zabezpieczone hipoteką, czy nie.

Także w analogicznych sprawach Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. w wyroku z dnia 5 kwietnia 2022 r. sygn. I SA/Gl 1675/21 oraz z 2 grudnia 2021 r. sygn. I SA/Gl 1224/21 podkreślił, że w piśmiennictwie i orzecznictwie przyjmuje się, że oczywistość niezgodności przepisu z Konstytucją RP oraz z uprzednią wypowiedzią Trybunału Konstytucyjnego stanowią wystarczające przesłanki do odmowy przez sąd zastosowania przepisów ustawy. W tak oczywistych sytuacjach trudno bowiem oczekiwać, by sądy uruchomiły procedurę kolejnych pytań prawnych. Stwierdzenie przez TK niekonstytucyjności określonej normy prawnej powoduje obalenie domniemania konstytucyjności przepisu, który nie podlegał rozpoznaniu przed Trybunałem. W świetle powyższego, dokonując prokonstytucyjnej wykładni normy art. 70 § 8 O.p. wskazać należy, że cytowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który dotyczy normy prawnej wynikającej z art. 70 § 6 O.p. w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2002 r., potwierdza także niekonstytucyjność normy art. 70 § 8 O.p., która to norma zawiera analogiczne do art. 70 § 6 O.p. uregulowanie. W tej sytuacji uprawnione jest twierdzenie o oczywistej niezgodności z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP także w odniesieniu do art. 70 § 8 O.p. w zakresie, o którym mowa w ww. wyroku TK. Podkreślenia nadto wymaga, że stosowanie wykładni prokonstytucyjnej obowiązuje nie tylko sądy, ale też organy administracji publicznej (por. wyrok WSA w Kielcach dnia 21 maja 2015 r. sygn. akt II SA/Ke 322/15).

W konsekwencji uprawnione jest stwierdzenie, że na gruncie art. 70 § 8 O.p. ustanowienie hipoteki przymusowej nie wyklucza przedawnienia zabezpieczonego w ten sposób zobowiązania, przy czym termin przedawnienia biegnie na zasadach ogólnych, określonych w art. 70 § 1-7 O.p.

Sąd Okręgowy podziela wyżej cytowane orzeczenia, a co za tym idzie uznaje podniesione przez skarżącego zarzuty za nieuzasadnione. Zobowiązania podatkowe powódki zabezpieczone hipotekami opisanymi w sentencji wyroku uległy przedawnieniu i na mocy art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej wygasły. Zasadnym zatem było uwzględnienie powództwa na podstawie art. 10 ustawy o księgach wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym i nakazanie wykreślenia hipotek wpisanych w dziale III ksiąg wieczystych opisanych w sentencji wyroku.

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie w części dotyczącej kosztów zastępstwa procesowego, Sąd Rejonowy zasądził je bowiem od pozwanego w pełnej wysokości, natomiast zgodnie z § 5 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie o usunięcie niezgodności między treścią wpisu w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym - 50% stawki obliczonej na podstawie § 2 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością. W niniejszej sprawie jest to kwota 5400zł i w tym zakresie Sąd odwoławczy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego.

Na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację w pozostałej części jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 100 k.p.c, zasadzając je w całości od pozwanej na rzecz powoda, a złożyło się na nie wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2700zł.

SSO Magdalena Balion – Hajduk